

NIET -
ONTVANKELIJK

ONGEGROND/
AFGEWEZEN

Relatie met ex-patiënt? Overleg met een buitenstaander

Deze week een zaak tegen een gz-psycholoog die een relatie aanknoopte met een ex-patiënt. Haar werkgever heeft een zaak aangespannen, waarin het draait om de vraag of zij een voldoende lange afkoelingsperiode in acht heeft genomen. Dat is ook interessant voor artsen.

De eerste afspraak tussen de twee vindt een halfjaar na afsluiting van de behandelrelatie plaats, en van een seksuele relatie is pas drie tot vier maanden later sprake. Dat lijkt ruim, maar tijd zegt niet alles. Hoelang zo'n periode moet duren, hangt ook af van aard, duur en intensiteit van de behandeling.

De norm voor psychologen is dat 'de voorgaande professionele relatie geen onevenredige betekenis meer heeft' voordat een romantische relatie mag ontstaan. Het Centraal Tuchtcollege vindt dat de psycholoog dit professioneel had moeten laten toetsen door een objectieve en onafhankelijke ervaren vakgenoot. Dus niet informeel door een oud-studiegenoot, zoals deze psycholoog deed. Het eindigt voor haar met een waarschuwing.

Nu hoeven artsen zich niet aan beroepsnormen van psychologen te houden. Maar mocht u toch ooit overhoop verliefd worden op een (voorma-

lig) patiënt en niet weten of de afkoelingsperiode lang genoeg heeft geduurd, dan is het advies om een buitenstaander met verstand van zaken te consulteren zo gek nog niet. De KNMG heeft de gedragsregel dat seksueel contact en seksuele verbale intimiteiten niet thuishoren in de arts-patiëntrelatie verder uitgewerkt in het consult 'Seksueel contact tussen arts en patiënt: het mag niet, het mag nooit'.

Sophie Broersen, arts niet-praktiserend/
journalist
Anneloes Rube, adviseur gezondheidsrecht

Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg d.d. 15 mei 2018

(ingekort door redactie Medisch Contact)

Beslissing in de zaak onder nummer C2017.420 van A, gz-psycholoog, (destijds) werkzaam te B, appellante, verweerster in eerste aanleg, gemachtigde mr. M. J. G. Peters, advocaat te Zwolle, tegen Stichting FPC C, gevestigd te B, verweerster in beroep, klagster in eerste aanleg, gemachtigde mr. M. R. Gans, advocaat te Groningen.

01

Verloop van de procedure

Stichting FPC C, hierna klagster, heeft op 18 januari 2017 bij het regionaal tuchtcollege te Zwolle tegen A, hierna de gz-psycholoog, een klacht ingediend. Bij beslissing van 27 juli 2017, onder nummer 022/2017 heeft dat college klagster in het eerste klachtonderdeel niet-ontvankelijk verklaard en het tweede klachtonderdeel gegrond verklaard en de gz-psycholoog voor het gegrond verklaarde deel de maatregel van berisping opgelegd. De gz-psycholoog is van die beslissing tijdig in beroep gekomen. Klagster heeft een verweerschrift in beroep ingediend. (...)

02

Beslissing in eerste aanleg

(...)

'2 De feiten

(...) Verweerster werkte sinds 1 oktober 2010 bij de C als assistent-behandelcoördinator. Op dat moment was zij basispsycholoog. Na het afronden van de opleiding tot gz-psycholoog op 1 januari 2014 werd verweerster behandelcoördinator. De inschrijving in het BIG-register van verweerster als gz-psycholoog vond plaats op 8 april 2014.

Vanaf 30 november 2011 was verweerster betrokken bij de behandeling van X, die opgenomen was vanwege een terbeschikkingstelling met dwangverpleging. Eerst was verweerster bij de behandeling van X betrokken als assistent-behandelcoördinator en vanaf 1 april 2013 als (ondersteunend) therapeute. Op 3 maart 2014 verlengde de rechtbank de terbeschikkingstelling van X met een jaar. Het bevel tot verpleging van overheidswege werd voorwaardelijk beëindigd met ingang van 1 juni 2014 of zoveel eerder als er huisvesting voor X geregeld zou zijn. In aanloop naar het vertrek van X uit de C droeg verweerster begin maart 2014 de behandeling over aan een organisatie voor ambulante begeleiding. Op 14 april 2014 betrok X een woning in de omgeving van de stad B en is het bevel tot verpleging van overheidswege voorwaardelijk geëindigd. Vanaf dat moment is er geen behandelcontact meer geweest

GEGROND

Gegrond, geen maatregel
Waarschuwing
Berisping
Boete

[Voorwaardelijke] schorsing
inschrijving register
Gedeeltelijke ontzegging
Doorhaling inschrijving register

tussen X en de (behandelaren van de) C. In totaal waren er tussen verweerster en X 126 geregistreerde behandelcontacten in vernoemde periode van 26 maanden.

In oktober 2014 ontmoetten verweerster en X elkaar bij toeval in het uitgaansleven in B. In de periode daarna, van oktober 2014 tot en met januari 2015, hebben verweerster en X driemaal met elkaar afgesproken. Dit contact leidde tot een intieme relatie en verweerster raakte begin februari 2015 zwanger na seksueel contact met X. In december 2014 werd verweerster aangenomen bij een andere zorginstelling waarna zij op 5 januari 2015 haar ontslag indiende. Formeel eindigde het dienstverband van verweerster bij de C op 1 maart 2015.

Op 26 maart 2015 is het bevel tot verpleging van X van overheidswege onvoorwaardelijk geëindigd.

Verweerster is op (...) bevallen van een kind. Medio oktober 2015 raakte de directie van de C op de hoogte van de relatie tussen verweerster en X. Nadat de directeur van de C telefonisch contact had opgenomen met verweerster, deed hij een melding bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg (hierna: IGZ). In overleg met de IGZ werd besloten tot een intern onderzoek door een onderzoekscmissie, ingesteld door de C en voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter. Daarnaast vond onderzoek door de IGZ plaats. Mede omdat de C zelf een tuchtklacht indiende besloot de IGZ geen tuchtklacht in te dienen. Voorts gaven de rapporten aanleiding tot verbetermaatregelen binnen de C.

3 Het standpunt van klagster en de klacht

Klagster verwijt verweerster – zakelijk weergegeven – dat zij: (...)

- in het najaar van 2014 geen melding heeft gedaan van haar contacten met X en aan deze contacten een vervolg gaf. Zij heeft zich daarbij niet open, transparant en toetsbaar opgesteld.

Met dit handelen heeft verweerster volgens klagster de beroepsnormen en de interne gedragscode van de C geschonden.

Meer in het bijzonder ligt volgens klagster de vraag voor of verweerster een voldoende lange afkoelingsperiode in acht heeft genomen voordat zij een seksuele relatie met X aanging, gezien de intensiteit van de behandelrelatie.

(...)

03

Vaststaande feiten en omstandigheden

(...)

04

Beoordeling van het beroep

(...)

4.4 (...) Het aangaan van een niet-professionele relatie na beëindiging van een behandelrelatie is niet per definitie verboden. Wel dient een gz-psycholoog daarbij alle zorgvuldigheid in acht te nemen die als professioneel gz-psycholoog van hem of haar mag worden verwacht.

4.5 Deze zorgvuldigheid houdt in het algemeen in dat een gz-psycholoog:

- terughoudendheid betracht bij het aangaan van een niet-professionele relatie met een ex-patiënt na beëindiging van de behandelrelatie;
- na beëindiging van de behandelrelatie een afkoelings- of reflectieperiode van aanmerkelijke duur in acht neemt, waarvan de duur mede wordt bepaald door de aard, duur en intensiteit van de voorgaande behandelrelatie;
- zich ervan vergewist dat de voorgaande professionele relatie geen onevenredige betekenis meer heeft. (...)

4.8 Meer in het bijzonder vergt de te betrachten zorgvuldigheid dat er een professionele toetsing plaatsvindt van een (beginnende) niet-professionele relatie door een objectieve en onafhankelijke ervaren vakgenoot, gericht op de beoordeling van de verenigbaarheid van die relatie gelet op de voorgaande formele behandelrelatie. Dit kan een professionele toetsing zijn binnen de bestaande professionele structuren van de organisatie waar de betreffende gz-psycholoog werkzaam is, bijvoorbeeld door een vertrouwenspersoon, dan wel een professionele toetsing door een externe ervaren vakgenoot, bijvoorbeeld van de beroepsvereniging.

Informeel bijpraten

4.9 Vaststaat dat de gz-psycholoog van november 2011 tot en met maart 2014 de behandelaar is geweest van X toen hij in de tbs-kliniek was opgenomen. In maart 2014 is de behandelrelatie met X formeel beëindigd en is de behandeling van X overgedragen aan de ambulante begeleiding en de reclassering. Dit met het oog op de voorwaardelijke beëindiging van de tbs-verpleging van X per april 2014. Niet in geschil is dat de gz-psycholoog geen contact met X heeft gehad totdat zij X in het uitgaansleven in het najaar van 2014 toevallig tegenkwam en X haar uitnodigde voor een nader gesprek. Deze eerste afspraak heeft plaatsgevonden in oktober 2014, derhalve ongeveer zes maanden na de formele beëindiging van de behandelrelatie.

Het Centraal Tuchtcollege bestempelt de eerste afspraak van de gz-psycholoog met X in oktober 2014 als een eenmalige, feitelijke voortzetting van de eerdere professionele behandelrelatie die in maart 2014 formeel was beëindigd. Het Centraal Tuchtcollege ziet geen aanleiding eraan te twijfelen dat bij de gz-psycholoog op dat moment enkel professionele nieuwsgierigheid speelde naar hoe

het X na zijn voorwaardelijke vrijlating in april 2014 was vergaan. Dit informele bijpraten na afloop van de behandelrelatie acht het Centraal Tuchtcollege niet in strijd met de hiervoor beschreven zorgvuldigheidsnormen. De gz-psycholoog diende zich op dat moment echter wel te realiseren dat deze ontmoeting het risico in zich droeg van een overgang van een professionele naar een niet-professionele relatie. Het Centraal Tuchtcollege gaat ervan uit dat zij zich hiervan bewust is geweest, nu zij deze eerste ontmoeting kort daarna heeft besproken met een collega die destijds als maatschappelijk werker in de tbs-kliniek werkzaam was. Een (verdergaande) toetsing van haar contact met X aan de zorgvuldigheidsnormen was op dat moment niet vereist.

Vervolgontmoetingen

4.10 Vaststaat dat er na deze eerste afspraak nog twee ontmoetingen zijn gevolgd die uiteindelijk hebben geleid tot een seksuele relatie eind januari/begin februari 2015. Gesteld noch gebleken is dat deze ontmoetingen een professionele component hebben gehad.

4.11 Op grond van de stukken en de behandeling ter terechtzitting in beroep is voor het Centraal Tuchtcollege aannemelijk geworden dat de gz-psycholoog voorafgaand aan de tweede en latere ontmoetingen met X haar gevoelens en twijfels over de positie waarin zij zich bevond heeft onderzocht en heeft stilgestaan bij de vraag of, en zo ja, in welke mate de voorgaande behandelrelatie en de daarmee gepaard gaande afhankelijkheid doorwerkte in haar relatie met X. Zij heeft later ook bij X geverifieerd of er geen sprake (meer) was van afhankelijkheid bij hem. De gz-psycholoog heeft vervolgens (na overleg met directe collega's en een oud-studiegenoot) geconcludeerd dat een verdergaande toetsing van haar (beginnende) niet-professionele relatie met X niet noodzakelijk was, omdat er na de formele beëindiging van de behandelrelatie een periode van zes maanden was verstreken, de dwangverpleging van de maatregel tbs van X inmiddels voorwaardelijk was beëindigd waarmee X – volgens de gz-psycholoog – niet meer onder het tbs-regime viel en de gz-psycholoog bovendien zelf niet lang meer aan de tbs-kliniek verbonden zou zijn omdat zij inmiddels elders een baan had geaccepteerd.

4.12 Het Centraal Tuchtcollege is van oordeel dat de gz-psycholoog de hiervoor beschreven zorgvuldigheidsnormen niet in voldoende mate in acht heeft genomen alvorens een relatie aan te gaan met X. Zij heeft zich wel afgevraagd of de relatie mogelijk was, maar heeft deze toetsing beperkt tot het binnen de kring van bevriende collega's doen van (zelf)onderzoek en (zelf)reflectie naar de vragen of een reflectieperiode van aanmerkelijke duur in acht was genomen en of de voorgaande professionele relatie met X geen onevenredige betekenis meer had. Daarmee heeft de gz-psycholoog miskend dat zij (mogelijk) vanwege gevoelens van positieve overdracht ten opzichte van haar ex-patiënt zelf onvoldoende professionele distantie had om deze kwestie objectief te beoordelen. Met het regionaal tuchtcollege is het Centraal Tuchtcollege van oordeel dat de

gz-psycholoog in ieder geval vóór de tweede ontmoeting met X haar (beginnende) niet-professionele relatie aan een professionele, externe toetsing had moeten onderwerpen als bedoeld in de rechtsoverwegingen 4.5, 4.6 en in het bijzonder 4.8. Een dergelijke toetsing heeft niet plaatsgevonden.

4.13 De gz-psycholoog heeft geen vertrouwenspersoon geraadpleegd binnen de tbs-kliniek of binnen de overkoepelende organisatie, noch heeft zij buiten de tbs-kliniek deskundige toetsing gezocht. De gesprekken die de gz-psycholoog in dit verband eind 2014 heeft gevoerd met twee bevriende collega's die destijds als psychomotorisch therapeut en gz-psycholoog in de tbs-kliniek werkzaam waren en in maart 2015 met een externe gz-psycholoog tevens oud-studiegenoot, zijn reeds vanwege het (deels) vriendschappelijke karakter van deze contacten niet als voldoende objectief en onafhankelijk aan te merken. Bovendien hebben deze gesprekken plaatsgevonden nadat de niet-professionele relatie met X al was ontstaan.

Onzorgvuldig handelen

4.14 Door na haar eerste ontmoeting – zonder voorafgaande externe, professionele toetsing door een objectieve, onafhankelijke – vakgenoot een (persoonlijke en nadien seksuele) niet-professionele relatie met X aan te gaan, heeft de gz-psycholoog niet alle zorgvuldigheid in acht genomen die als professioneel gz-psycholoog van haar verwacht mocht worden.

4.15 Dit geldt te meer nu de voormalige behandelrelatie er een was van gedwongen hulpverlening in een tbs-setting. De gz-psycholoog had zich moeten realiseren dat wanneer haar niet-professionele relatie met X op enig moment binnen de tbs-kliniek bekend zou worden, hetgeen voorzienbaar was, dit een negatieve weerslag kon hebben op de onderlinge verhoudingen tussen hulpverleners (medewerkers) en patiënten binnen de tbs-kliniek en de in dat kader door de tbs-kliniek te verlenen individuele gezondheidszorg. Door zich daarvan onvoldoende rekenschap te geven, heeft de gz-psycholoog ook in dit opzicht haar professionele verantwoordelijkheid als gz-psycholoog niet genomen. De vraag of de gz-psycholoog in het kader haar arbeidsverhouding klaagster had moeten inlichten over van haar (beginnende) niet-professionele relatie met X, staat in deze procedure niet ter beoordeling van het Centraal Tuchtcollege.

Tuchtrechtelijk verwijtbaar

4.16 Het voorgaande leidt tot de slotsom dat de gz-psycholoog niet geheel heeft gehandeld zoals het een goed hulpverlener overeenkomstig artikel 7:453 BW betaamt. Dit kan de gz-psycholoog tuchtrechtelijk worden aangerekend.

Maatregel

4.17 Met betrekking tot de in dit geval op te leggen maatregel stelt het Centraal Tuchtcollege voorop dat weliswaar sprake is van duidelijke zorgvuldigheidsnormen die in acht moeten worden gego-

men door een gz-psycholoog bij het aangaan van een niet-professionele relatie na beëindiging van een professionele relatie, maar dat de toepassing van die normen niet altijd eenvoudig is, zeker niet als de professionele relatie al enige tijd is beëindigd. De gz-psycholoog heeft zich weliswaar afgevraagd of de niet-professionele relatie op dat moment wel aanvaardbaar was, maar heeft dit op onvoldoende zorgvuldige wijze gedaan. De gz-psycholoog heeft ter terechtzitting in beroep aangegeven het onzorgvuldige van haar handelen in te zien en erkend dat zij binnen de overkoepelende organisatie van de tbs-kliniek een vertrouwenspersoon had moeten raadplegen toen zij de cultuur binnen de tbs-kliniek ervoer als te onveilig om haar situatie te bespreken. Het Centraal Tuchtcollege weegt voorts in het voordeel van de gz-psycholoog mee dat zij ten tijde van het klachtwaardige handelen nog aan het begin stond van haar carrière als gz-psycholoog. Zij was immers pas op 8 april 2014 als gz-psycholoog in het BIG-register ingeschreven. Gegeven de context van de zaak schat het Centraal Tuchtcollege bovendien de kans op recidive laag in. Het Centraal Tuchtcollege acht, al het voorgaande in acht genomen, de oplegging van een waarschuwing passend en toereikend.

4.18 Dit betekent dat het Centraal Tuchtcollege met het regionaal tuchtcollege van oordeel is dat de gz-psycholoog tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld, zij het op enigszins andere gronden. Het Centraal Tuchtcollege zal de bestreden beslissing van het regionaal tuchtcollege vernietigen, voor zover daarbij aan de gz-psycholoog de maatregel van berisping is opgelegd, en aan de gz-psycholoog de maatregel van waarschuwing opleggen. In zoverre slaagt het beroep. (...)

05

Beslissing

Het Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg

- vernietigt de beslissing waarvan beroep doch uitsluitend voor zover daarin de maatregel van berisping is opgelegd;
- legt aan de gz-psycholoog de maatregel van waarschuwing op; (...)

Deze beslissing is gegeven door mr. T.L. de Vries, voorzitter, mr. S.M. Evers en mr. A.R.O. Mooy, leden-juristen, drs. M.A.J. Hagens en mr. drs. L.C. Mulder, leden-beroepsgenoten, en mr. D. Brommer, secretaris. Uitgesproken ter openbare zitting van 15 mei 2018. ■

web

De volledige tekst van deze uitspraak staat op medischcontact.nl/tuchtrecht. Log in, bekijk deze en eerdere uitspraken en discussieer mee.

Voor meer uitspraken zie tuchtrecht.nl.

OPVALLENDE UITSPRAKEN

● Huisarts mocht volstaan met afwachtend beleid

Een patiënt heeft pijn in zijn rechterknie en lies, na een botsing in de botsauto's op de kermis. De huisarts op de huisartsenpost doet lichamelijk onderzoek, schrijft paracetamol voor en adviseert contact op te nemen met de eigen huisarts als er binnen vier dagen geen verbetering optreedt. De volgende dag ontwikkelt de patiënt hevige buikpijn en constateert een andere arts een inwendige bloeding waaraan patiënt vervolgens wordt geopereerd. De patiënt vindt dat de huisarts niet adequaat heeft gehandeld, omdat hij de inwendige bloeding heeft gemist. Het regionaal tuchtcollege vindt dat de huisarts voldoende onderzoek heeft gedaan. Tijdens het consult waren er nog geen signalen die wezen op een inwendige bloeding. De pijnklachten die tot nader onderzoek aanleiding gaven, zijn pas een dag na het consult ontstaan. Het betrof een zeldzame complicatie. Zwaardere pijnstilling was niet noodzakelijk en de huisarts heeft gezorgd voor een vangnet, door te melden dat de patiënt zich tot zijn eigen huisarts moest wenden bij aanhoudende klachten. De klacht wordt als kennelijk ongegrond afgewezen.

RTG Groningen, 18 september 2018

● Verzekeringsarts hoeft verslag niet aan te passen

Een verzekeringsarts beoordeelt de belastbaarheid van een werknemer in het kader van de Eerstejaars Ziektewet-beoordeling. De werknemer is van mening dat de arts de benutbare mogelijkheden veel te positief heeft ingeschat en dat de rapportage onzorgvuldig is. Het regionaal tuchtcollege toetst de rapportage aan de criteria waaraan deze moet voldoen. Het oordeelt dat de rapportage in voldoende mate de feiten, omstandigheden en bevindingen vermeldt. De onderzoeksmethode is geschikt om klagers belastbaarheid te beoordelen. De bronvermelding is correct. De gronden en de daaruit afgeleide conclusie zijn inzichtelijk en consistent opgesteld.

De verzekeringsarts is binnen de grenzen van haar deskundigheid gebleven. De rapportage is vakkundig en zorgvuldig. In het licht van de vereiste objectiviteit, onafhankelijkheid en professionaliteit kan van de verzekeringsarts niet worden verlangd dat zij de conclusie aanpast enkel op verzoek van de werknemer. De klacht wordt afgewezen.

RTG Groningen, 18 september 2018

Elke week selecteren KNMG-juristen opvallende uitspraken in het gezondheidsrecht. Een volledig overzicht kunt u vinden op medischcontact.nl/recht. Tegen uitspraken van regionale tuchtcolleges kan tot zes weken na de uitspraak nog hoger beroep worden aangekend.

